

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก โดยผู้วิจัยทำการศึกษาลำรวจเอกสาร การสังเกต บันทึกภาพ และสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลจริงที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ดังนั้นเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยได้ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ

1. นักท่องเที่ยว
2. ผู้ประกอบการร้านค้า
3. เจ้าอาวาสวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหารและผู้อำนวยการการท่องเที่ยว

เขต 3 ภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 2 ท่าน

กลุ่มตัวอย่าง คือ

1. นักท่องเที่ยวโดยการเลือกแบบบังเอิญ(Accidental Sampling) จำนวน 100 คน
2. ผู้ประกอบการร้านค้าทั้งหมด จำนวน 60 คน
3. เจ้าอาวาสวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหารและผู้อำนวยการการท่องเที่ยว

เขต 3 ภาคเหนือตอนล่างทั้ง 2 ท่าน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสำรวจ (Survey) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (Interview) แบบการสังเกต (Observation) โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจที่ศึกษาถึงสภาพแวดล้อมของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร เพื่อต้องการทราบถึงสภาพแวดล้อมในปัจจุบันของวัดโดยร่างแบบและถ่ายภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ด้านผังบริเวณ
2. ด้านมุมมองในบริเวณที่สำคัญ
3. ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
4. ด้านสภาพเดิมของอาคารและสิ่งก่อสร้าง
5. ด้านสาธารณูปโภค

แบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) เพียง 1 คำตอบใน 3-5 ตัวเลือกโดยแบ่งเป็น 2 ชุดๆ ละ 2 ตอน ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จำนวน 5 ด้าน คือ

1. การวางผังบริเวณ
2. การรักษามุมมองในบริเวณที่สำคัญ
3. การควบคุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
4. การรักษาสภาพเดิมของอาคารและสิ่งก่อสร้าง
5. การแก้ไขสาธารณูปโภค

รวมคำถามในตอนที่ 2 ทั้งสิ้น 30 ข้อ

ชุดที่ 2 สำหรับผู้ประกอบการร้านค้า

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ประกอบการร้านค้าในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ในเรื่องการวางผังบริเวณ การควบคุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การแก้ไขสาธารณูปโภค

รวมคำถามในตอนที่ 2 ทั้งสิ้น 11 ข้อ

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบไม่มีโครงสร้างแน่นอน (Unstructured Interview) แต่เป็นหลักที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพดังนี้ การวางผังบริเวณ การรักษามุมมองในบริเวณที่สำคัญ การควบคุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การรักษาสภาพเดิมของอาคารและสิ่งก่อสร้าง การแก้ไขสาธารณูปโภค

แบบสังเกต เป็นการสังเกตแบบมีโครงสร้างแน่นอน (Structured Observation) นักท่องเที่ยวเมื่อลงจากรถแล้วเดินไปที่ไหนก่อน จุดมองใดที่มองเป็นจุดแรก การเดินทางจากที่จอดรถไปวิหารพระพุทธชินราช การซื้อของที่ระลึก ระยะเวลาที่สังเกตใช้เวลาช่วง 8.30 น. ถึง 12.00 น. เป็นระยะเวลา 1 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยและระยะเวลาช่วง 12.00 น. ถึง 17.00 น. เป็นระยะเวลา 1 ชั่วโมงโดยเฉลี่ย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูล เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาจากการสำรวจสภาพปัจจุบันของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำเครื่องมือ (แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต) เมื่อสร้างเสร็จแล้วผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข
2. นำเครื่องมือ (แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต) ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องทางภาษา รวม 4 คน ได้แก่

1. คุณสุวิทย์ วิศวนันท์ LANDSCAPE ARCHITECT, กรรมการผู้จัดการ บริษัท AS&A จำกัด
2. คุณสมบุญ สกฤตสิริยาภรณ์ ARCHITECT, กรรมการผู้จัดการบริษัท EARTH WORK จำกัด อาจารย์สอนพิเศษมหาวิทยาลัยศรีปทุม
3. คุณพรเทพ บุญช่วยคุ้ม ARCHITECT, บริษัทPROCESS ARCHITECT & PLANNER จำกัด อาจารย์สอนพิเศษมหาวิทยาลัยรังสิต
4. คุณนิเวศน์ วัฒนันท์ ARCHITECT, กรรมการบริษัท ARCHITECT & ASSOCIATES จำกัด

3. เมื่อปรับปรุงเครื่องมือตามผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้แก้ไขเครื่องมือร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขและนำแบบสอบถามไปใช้จริง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกลงเสนอให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการสำรวจพื้นที่และสัมภาษณ์ถึงเจ้าอาวาสวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหารและผู้อำนวยการท่องเที่ยวเขต 3 ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแต่ละฉบับ ผู้วิจัยจึงนำมารวบรวมคะแนน ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percent)
2. ข้อมูลที่ได้รับจากการสังเกต ผู้วิจัยจึงนำมารวบรวมคะแนน ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percent)
3. ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงนำมารวบรวมคะแนน ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percent)
4. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แล้วมาออกแบบผังบริเวณและออกแบบอาคารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percent)